

Reactie op NMa-Ontwerpbesluit gas

0. Inleiding

Onder hoofdjens <Openbaar>, <Nederlandse Mededingingsautoriteit> en <Ontwerpbesluit> staat met nummer 103640/28 de via e-mail toegezonden ongedateerde “Wijziging technische voorwaarden inzake de administratieve volumeherleiding en beperking netverliezen voor gas”. Dat is de reactie van NMa op de zienswijze van een aantal betrokkenen op haar vorige publicatie. Onder <randnummer 23> worden de reactiegevers genoemd; één daarvan is J. Bakker; Consumentenbond heeft blijkens de per e-mail verzonden brief aan NMa van 09 februari 2012, kenmerk MK/71637 gemeld zich achter het commentaar van J. Bakker te scharen. In onderstaand stuk geeft J. Bakker zijn reactie, hiertoe o.m. uitgenodigd door NMa/ACM dd 25 april 2013. Tijdens de hoorzitting op 16 mei zal e.e.a. worden toegelicht.

Commentaar op “Ontwerpbesluit”

1. Algemeen

De Raad wil verschillende besluiten nemen na afweging. Zij geeft echter geen getallen waarop die afweging is gebaseerd. Onder <randnummer 31 Ontwerpbesluit> geeft de Raad aan “duidelijk gemotiveerd” te werk te zullen gaan. Die duidelijke, getalsmatige motivering ontbreekt overduidelijk bij de hierna genoemde punten.

Onder <randnummer 40.> stelt de Raad dat de veronderstelde temperatuur van 15 °C “meer in overeenstemming is met de **gemiddeld** optredende werkelijke gastemperatuur”. Zij laat na getalsmatig de invloed ervan aan te geven. Te denken valt aan de fout in relatie tot de afwijking van de heersende meettemperatuur.

Onder <randnummer 43.> herinnert de Raad eraan dat de kosten van volumeherleiding door druk “Beduidend hoger zijn” dan bij correctie op temperatuurbasis het geval is. De Raad laat na de kosten per meter op te geven of de administratieve kosten indien per geografisch gebied wordt gerekend. De zinsnede “Een technische drukcorrectie lijkt in termen van kosten/baten daarom niet interessant” kan daarom niet worden beoordeeld. Deze kosten/baten-analyse ontbreekt immers.

“Op grond daarvan ziet de Raad geen aanleiding om een technische drukcompensatie in de technische voorwaarden verplicht te stellen.” Waar blijft dan die kosten/baten-analyse? Welk nadeel ontstaat bij de verbruiker in een gebied waar de gasmeter hoger is geplaatst dan de 50 m + NAP zoals genoemd in de “Meetvoorwaarden Gas-RNB” onder B1.3.5.3 Extra eisen druk meting? En dan niet slechts het nadeel opgeven voor de gemiddelde kleinverbruiker (1.600 m³/jaar) maar ook ca 3.000 m³/jaar.

Onder <randnummer 50.> merkt de Raad op dat een voorstel van de gezamenlijke netbeheerders om de gehele hoogtebepaling te schrappen, niet door haar kan worden beoordeeld omdat de motivering ervan ontbreekt. Hier geeft de Raad duidelijk aan dat een uitspraak tot al dan niet een artikel te wijzigen, deugdelijke onderbouwing vraagt. Het is boeiend om aan de “Arnhemse instellingen” te vragen waarom in een aantal versies van hun “Meetcode”, bestemd voor NMa/Energiekamer steeds die hoogte-limitering voor de gasmeter is gehandhaafd totdat in 2006 de Raad die bepaling B1.3.5.3 ex versie 4.0 letterlijk overnam.

Onder <randnummer 51.> memoreert de Raad haar verzoek aan de gezamenlijke netbeheerders en NEDU om een wijziging in te dienen van art B1.3.5.3 (plaats gasmeter t.o.v. NAP). Het is echter niet duidelijk wat het belang van NEDU is. Gelet op diens taakomschrijving onder <http://www.edsn.nl/over-nedu/> heeft die slechts een dienende taak bij de uitwisseling van meetwaarden. Blijkens de formulering heeft de Raad niet aangegeven welke de gewenste maximale afwijking mag zijn in het alsdan gecorrigeerde volume en het werkelijke volume, op basis van de drukcorrectie door hoogte. Hoogstens kan de Raad dan pas achteraf beslissen wat zij juist acht.

Nederland loopt al sinds begin negentiger jaren achter bij Duitsland, waar de drukcorrectie door hoogte toen bij wet is ingevoerd. Let wel: in Duitsland is die correctie al twee decennia gangbaar.

*Het lijkt begrijpelijk dat een land eigen regels wil opstellen. Maar nog altijd geldt “beter goed overgenomen dan slecht zelf bedacht”. In Duitsland is dezelfde discussie gevoerd. Die heeft geleid tot de **indeling bij Duitse wet van gasttemperatuur en hoogtegebieden, begin negentiger jaren**. Zie toelichting in vorige inspraakronde Das DVGW-Arbeitsblatt, G 685 „Gasabrechnung“ – Kontrollen der Gasabrechnung durch die Eichbehörden, D. Hentschke, Sächsisches Landesamt für Mess- und Eichwesen. Het is dan ook niet begrijpelijk dat de gezamenlijke gasbedrijven er nu van af willen; zij hebben het immers zelf voorgesteld in de eigen “Meetcode gas”. **Zij hebben dit Duitse voorbeeld 20 jaar lang voor ogen gehad en kunnen niet volhouden dat het kostbaar is of teveel tijd vergt!***

2. Commentaar in detail

2.1. Onder <randnummer 7> vat NMa samen een conclusie uit het onderzoek uit 2008 naar de gasttemperatuur in ca 7 miljoen gasmeters bij kleinverbruikers. Het volume dat wordt vastgesteld is ca 3,25 % te hoog. Van belang voor de kleinverbruiker is het bedrag dat hij betaalt. De laatste zin onder randnummer 7 luidt: In het onderzoeksrapport 2008 is vastgesteld dat de kleinverbruiker niet teveel betaalt omdat de leveranciers de meetwinst in de vorm van een korting op het leveringstarief aan de kleinverbruiker teruggeeft.

Van belang is om hierbij op te merken dat het niet “de kleinverbruiker” betreft maar de gemiddelde verbruiker. Met deze samenvatting gaat NMa voorbij aan het “gemiddelde-aspect”. De minister van Economische Zaken heeft een behartenswaardige opmerking naar de Tweede Kamer gemaakt in zijn brief van 07 mei 2012, kenmerk DGETM-EM / 12052995, **“De gemiddelde gasverbruiker bestaat niet”** zoals een gemiddeld gezin met 1,8 kind evenmin bestaat. Als voorbeeldje: het minimumloon voor een 23-jarige en ouder sinds 01 januari 2013 is €17.633/jaar. Voor de top van een bank met staatssteun is € 1,35 miljoen/jaar te weinig. “Dus” het gemiddeld salaris in Nederland is ca € 550.000. Alle aanwezigen in deze zaal zijn dan minimumlijders! Dat gelooft toch niemand? Maar op basis van slechts die gemiddelde temperatuur zijn de Meetvoorwaarden opgesteld en ook de jaarfactuur voor 7 miljoen kleinverbruikers.

De belastingdienst weet dat óók dat een gemiddelde belastingbetaler niet bestaat en hanteert daarom een staffel. ACM, nog pril maar met een meer uitgebreide bemanning dan NMa, weet dat blijkbaar nog niet en heeft zich evenmin afgevraagd welke verbruiker dan wel bestaat bij de ca. 7 miljoen stuks in de categorieën G1A en G2A.

Dat is gelukkig al onderzocht en gepubliceerd door hetzelfde instituut als Energiekamer in 2007-2008 heeft ingeschakeld ten bate van de minister en de Tweede Kamer om de gasttemperatuur bij de kleinverbruiker te meten; dus geheel betrouwbaar. Zie: “De gasttemperatuur bij de meting van het kleinverbruik”, ir. M. Joosten, “GAS”, oktober 1987, bl. 442 e.v. Maar dit artikel is ook al aangehaald bij vorige reacties, zonder dat het zichtbaar gevolg heeft gehad voor de aanpassing van de “Meetvoorwaarden Gas-RNB”.

Daarom luidt mijn verzoek: geef aan welke de meetfout is indien gemeten wordt bij de temperaturen zoals is aangegeven in de bovengenoemde publicatie van Joosten (tussen 4,5 en 25,1 °C, meer dan volgens het KIWA-Gastecrapport uit 2008) bij een gasverbruik van 1.600 en 3.000 m³/jaar en geef tevens aan of de financiële consequentie acceptabel is of niet. Slechts dan is een oordeel mogelijk op basis van gelijke en bekende gegevens.

Let wel: Bij de meettemperatuur van 25,1 °C wordt 3,5 % teveel gemeten t.o.v. 15°C. Zolang de huidige “veronderstelling” ex “Meetvoorwaarden Gas-RNB” in de praktijk wordt gebruikt, wordt 6,5 % teveel gemeten en afgerekend. En dat is iientallen jaren het geval geweest; sinds 2006 (eerste Meetvoorwaarden Gas-RNB” van kracht, is dat onder verantwoordelijkheid van NMa/ACM geschied..

Sinds 2006 heeft die afnemer (1.600m³/jaar) 11.200 m³ gebruikt en daarvan is 728 m³ teveel gemeten en berekend; tegen gemiddeld € 0,60/m³ heeft die afnemer € 437 teveel betaald op basis die Meetvoorwaarden.

Vergelijk dat met de triomfantelijke opmerking in NMa Working Papers, No 7, January 2012 “Outcome van NMa-optreden”, Resultaten voor 201, tabel 6.1, bl 39. In de periode 2009-2011 heeft NMa volgens deze publicatie op de kleinverbruikersmarkt energie gemiddeld € 4,63 miljoen bespaard; dat is € 0,66 per kleinverbruiker. Penny wise, pound foolish?

Ik verzoek de Raad aandacht hieraan te besteden in haar oordeel over het commentaar.

2.2. Zowel de Raden van Bestuur NMa als van ACM hebben liever het advies gevolgd uit de **Meetcode Gas**, Versie 4.0, Arnhem, december 2003, waarin ook slecht één gastemperatuur wordt “verondersteld” en wel 7 °C dat grandioos foutief bleek te zijn. Die onjuiste “veronderstelling” heeft NMa gehandhaafd in de 11 versies van haar “Meetvoorwaarden Gas-RNB”. Boeiend in dat verband zijn de publicaties “Gasverlies in het aardgasgebied”, ir. D. Tinbergen, “Het Gas”, 01 augustus 1956, en “De gastemperatuur in de meters”, ir. D. Tinbergen, “Het Gas”, 01 mei 1957. De auteur was adjunct directeur van het toenmalige “Staatsgasbedrijf”, o.m. belast met transport en verkoop van aardgas, werkende onder verantwoordelijkheid van – jawel - het ministerie van Economische Zaken. Uit genoemde publicaties volgt dat dat de gastemperatuur toen al incidenteel hoger was dan 7 °C. NMa/ACM loopt al 56 jaar achter.

Uit bovengenoemde publicatie van Joosten blijkt dat de gastemperatuur medio tachtiger jaren al 15-16 °C was. Het is boeiend om na te gaan waarom NMa constant geen acht heeft geslagen op die publicaties. ConsuWijzer, in dezen onverdacht, heeft schriftelijk op 28 januari 2008, Contactnummer 2727332, aangegeven dat noch NMa noch de toenmalige DTe (Dienst Toezicht energie) hiervan op de hoogte was.

Waarom dit herhaald?

In de genoemde Arnhemse “Meetcode”, versie 4.0, 2003, bl. 29, staat – gelukkig – onder hoofdje B1.3.5 7-graden methode aangegeven

B1.3.5.3 Extra eisen druk meting

B1.3.5.3.1 De hoogte ligging van de gasmeter ten opzichte van NAP bedraagt minimaal -10 meter en maximaal +50 meter.

Vanuit het overkoepelende bureau van de gasbedrijven is al in 2003 duidelijk aangegeven in haar “Meetcode Gas”, versie 4.0, 2003 dat voor gasmeters, geplaatst boven 50 m + NAP met andere omstandigheden rekening moet worden gehouden. “De gasbedrijven” waren kennelijk in 2003 niet bekend met de juiste gastemperatuur, maar wel met de gasdruk onder invloed van de hoogte t.o.v. NAP. Maar in 2012-2013 accepteren zij, samen met ACM, toch die 15 °C die aldaar nog “slechts” 4 jaar bekend is op basis van het KIWA-Gastecrapport. Als bij de bedrijven al eerder bekend is, namelijk al sinds 2003, dat de hoogte invloed heeft op het in de factuur te hanteren gasvolume, ligt het in de lijn dat er ook eerder een regeling moet komen voor de hoogte-involed van die druk. Maar die correctie moet nu maar in het geheel worden afgeschaft, aldus die gasbedrijven.

Dat een regelgever achterloopt bij technische ontwikkelingen, is bekend. Maar dat een regelgever terug moet keren naar een oudere en onjuiste regel, is nog nooit vertoond.

Niet-corrigeren voor hoogte geeft **evenzeer** een onterechte meetwinst. Aan het einde van dit geschrift staat de hoogte aangegeven van enkele punten in Nederland. In de directe omgeving, dus in hetzelfde hoogte-gebied, wonen gasverbruikers.

In een voorgaand stuk is al aangetoond dat op een hoogte van 200 m de luchtdruk $20 \times 1,2 \text{ mbar} = 24 \text{ mbar}$ lager is. Alsdan wordt 2,4 % gas teveel gemeten en afgerekend. Bij een gemiddeld verbruik van 1.600 m³/jaar is dat 38 m³/jaar te veel. Op basis van de huidige prijs, € 0,60/m³ is dat € 23 per jaar te veel! **Alleen al door de hoogte-involed.**

Om een menselijke indruk te geven: elke gemiddelde gasverbruiker in Vijlen, Zuid Limburg, betaalt dat bedrag te veel. Maar er zijn velen die méér teveel betalen.

VRAAG: acht de Raad zulks niet onjuist?

Terzijde: In het Ontwerpbesluit ontbreekt verder de verwijzing van temperatuur- en drukinvloed op de milieubelasting, € 0,20/m³. Daar wordt ook teveel betaald door de onjuiste bepaling van het in de factuur gebruikte gasvolume.

Wordt ca 3.000 m³/jaar verbruikt – en dat komt voor bij grotere en/of minder goed geïsoleerde huizen – dan is het teveel betaalde bedrag ca € 57,50 per jaar. Let
wel: deze invloed lijkt de Raad nu te willen wegwerken. Dat lijkt niet bepaald op eerlijkheid in de handel en op aandacht voor de consument; juist dit laatste aspect noemt de nieuwe ACM belangrijk. Toon dat dan ook

in de praktijk door op redelijke manier niet slechts één gemiddeld percentage te gebruiken maar de grenzen waartussen die waarden kunnen liggen. En pas die toe bij zowel temperatuur- als druk-omstandigheden.

Volgens http://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_heuvels_in_Nederland#Hoger_dan_300_meter zijn dit heuvels in Nederland. Het is duidelijk dat op vele plaatsen het volume foutief wordt berekend, zelfs in gebieden die op zeeniveau liggen, zoals in topflats in Den Haag “Het Strijkijzer, Rijswijkseplein” en Loevesteijnlaan).

Hoger dan 300 meter

- Vaalseberg (Vaals, Limburg) 322,7 meter
- Eschberg (Wolfhaag, Limburg) 309,0 meter
- Vijlenerbos (Raren, Limburg) 301,0 meter

200-300 meter

- Camerig (Epen, Limburg) 260,0 meter
- Wilhelminaberg (Landgraaf, Limburg) 239,2 meter
- Hulsberg (Huls, Limburg), 231 meter
- Eperheide (Eperheide, Limburg) 228,0 meter ^[bron?]
- Loorberg (Slenaken, Limburg) 219,1 meter
- Vrouwenheide (Ubachsberg, Limburg) 218,0 meter

100-200 meter

- Wolfsberg (Noorbeek, Limburg) 189,3 meter
- D'n Observant (Maastricht, Limburg) 170,8 meter
- Keutenberg (Schin op Geul, Limburg) 162,8 meter
- Gulperberg (Gulpen, Limburg) 156,8 meter
- Cauberg (Valkenburg, Limburg) 133,7 meter
- Heksenberg (Heerlen, Limburg) 129,0 meter
- Bemelerberg (Bemelen, Limburg) 125,5 meter
- Signaal Imbosch (Rheden, Gelderland) 109,9 meter
- Cannerberg (Maastricht, Limburg) 109,1 meter
- Sint Pietersberg (Maastricht, Limburg) 108,0 meter
- Torenberg (Hoog Soeren, Gelderland) 107,1 meter
- Zijpenberg (Rheden, Gelderland) 103,9 meter
- Tafelberg (Rheden, Gelderland) 103,9 meter
- Galgenberg (Terlet, Gelderland) 102,5 meter
- Aardmansberg (Hoog Soeren, Gelderland) 101,0 meter
- Onzalige bossen (Rheden, Gelderland) 100,4 meter

50-100 meter

- Vlierenberg (Groesbeek, Gelderland) 99,8 meter
- Emma-Piramide (Rheden, Gelderland) 98,1 meter
- Louwberg (Maastricht, Limburg) 98,0 meter
- Hettenheuvel (Zeddam, Gelderland) 93,0 meter
- Tankenberg (Oldenzaal, Overijssel) 85,1 meter
- Hulzenberg (Stokkum, Gelderland) 84,6 meter
- Klifsborg (Herkenbosch, Limburg) 82,5 meter
- Archemerberg (Archem, Overijssel) 79,9 meter
- Paasberg (Oldenzaal, Overijssel) 79,8 meter
- Broodberg (Elspeet, Gelderland) 77,8 meter
- Kiekberg (Plasmolen, Limburg), 77,0 meter
- Lemelerberg (Lemele, Overijssel) 77,0 meter
- Braamberg (Vasse, Overijssel) 76,2 meter
- Tutenberg (Vasse, Overijssel), 76,1 meter
- Duivelsberg (Berg en Dal, Gelderland) 75,9 meter

1/2

- Koningsbelt (Rijssen, Overijssel) 75,5 meter
- Gulbergen (Nuenen/Geldrop-Mierlo, Noord-Brabant) 75,0 meter
- Kuiperberg (Ootmarsum, Overijssel), 71,0 meter
- Amerongse Berg (Amerongen, Utrecht) 69,2 meter
- Montferland (Zeddam, Gelderland) 66,8 meter
- Sint-Maartensberg (Plasmolen, Limburg), 66,0 meter
- Vlakke Berg (Amerongen, Utrecht) 64,5 meter
- Elsterberg (Elst, Utrecht) 62,5 meter
- Woldberg, 't Harde, Gelderland, 61 meter
- Holterberg (Holten, Overijssel) 59,5 meter
- Schoorlse Nok (Schoorl, Noord-Holland) 57,0 meter
- VAM-berg (Wijster, Drenthe) 56,0 meter
- Grebbeberg (Rhenen, Utrecht) 52,0 meter
- Goudsberg (Lunteren, Gelderland) 50,0 meter

2.3. Het voorstel voor de bepaling in

Bijlage 1:

Behorende bij het besluit nr. 103640/ 28

B1.3.5.1.1 Bij deze individuele herleidingsmethode wordt verondersteld dat de gastemperatuur:

a. voor een aangeslotene met een aansluiting behorend tot de afnamecategorie G1A en G2A 15° Celsius bedraagt en de gasdruk overeenkomt met de nominale leveringsdruk, vermeerderd met 1,0155 bar. De doorgestroomde hoeveelheid gas wordt herleid naar $m_3(n)$ volgens de formule:

$$V_n = V \cdot (1,0155 + P_m) / 1,01325 \cdot 273,15 / (273,15 + 15)$$

waarin:

V = doorgestroomde hoeveelheid in m_3

V_n = herleid volume

P_m = gasdruk in de meter (normaliter 0,028 bar);

verhindert de toepassing van de juiste druk in de gasmeter onder invloed van de hoogte der gasmeter. Deze bepaling geeft immers aan de luchtdruk op elke plaats in Nederland dezelfde is en verplicht tot gebruik ervan in de gasfactuur. Die bepaling is regeltechnisch in strijd met het verzoek van NMa/ACM aan de gezamenlijke netbeheerders en NEDU zoals in <randnummer 51> is beschreven tot weglating van de bepaling inzake de toelaatbare hoogte der gasmeter,

2.4. In <randnummer 30> geeft de Raad aan de ingebrachte zienswijzen “duidelijk gemotiveerd” te betrekken bij de vaststelling van het definitieve besluit. Ik verzoek die motivering zoveel mogelijk getalsmatig te adstrueren.

2.5. Onder <randnummer 37> stelt de Raad dat “de kleinverbruiker niet meer betaalt dan hij heeft afgenomen”. Door deze formulering ontkent de Raad juist de “kruisbestuiving” en daarmee de noodzaak tot het gebruik van gasmeters met temperatuurcompensatie. Tussen <de> en <kleinverbruiker> dient beslist <gemiddelde> te worden ingevoegd.

2.6. In <randvoorwaarde 38> koppelt de Raad de invoering van de slimme meter met de technische temperatuurcorrectie per 01 januari 2014. Het art 5.1.h van de **Wet op afstand uitleesbare meetinrichtingen** is bedoeld om die technische correctie te verplichten, maar in het bijhorende **Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen** is uitdrukkelijk aangegeven dat die verplichting nog niet is ingevoerd! De kleinverbruiker heeft niet direct behoefte om te weten wanneer de TC-meter begint te worden geplaatst, maar zijn belang is juist te weten wanneer toepassing van de juiste meettemperatuur verplicht is. Die vermelding lijkt in alle publicaties te ontbreken. Ook de onder de Raad ressorterende ConsuWijzer heeft op de betreffende vraag naar de datum van verplichte invoering verwezen naar de gasleverancier. En juist die heeft blijkens het gestelde onder <randvoorwaarden 16 t/m 21> geweigerd tijdig verzoeken van de Raad over dat onderwerp te honoreren. Is het met kwaadwillende honden slecht hazen vangen?

Vandaar het verzoek: Raad, geef s.v.p. aan wanneer correctie op de heersende temperatuur moet plaatsvinden.

2.7. Onder <randnummer 40> stelt de Raad dat 15 °C meer in overeenstemming is met de veronderstelde gastemperatuur dan de huidige 7 °C. Op zich is dat waar. Maar de Raad geeft niet aan dat op basis van het KIWA-Gastecrapport (meetpunts 25) uit 2008 alsdan bij ca 3 % van de kleinverbruikers de temperatuur 20 °C is. **Bij ca 200.000 kleinverbruikers wordt dan rond 2 % te veel gasvolume gemeten.**

Deze opmerking bewijst weer de noodzaak van een getalsmatige motivering om een juiste beslissing te kunnen nemen.

2.8. Onder <randnummer 45> stelt de Raad voor om in de formule ter correctie van de meteraanwijzing naar het standaardvolume de gemiddelde luchtdruk ter plaatse van de gasmeter op 1,0155 mbar te stellen; tot nu toe is altijd 1,01325 mbar aangehouden. Dat is een drukverhoging van 0,002 bar (meer gangbaar is de aanduiding 2 mbar) ofwel 0,2 %. In het KIWA-Gastecrapport is aangegeven dat bij 10 meter stijging de luchtdruk 1,2 mbar daalt. Deze drukverhoging komt dan overeen met een verplaatsing van de gasmeter van 16 meter.

Het zou dan voor de hand liggen om dezelfde nauwkeurigheid aan te houden bij de drukcorrectie onder invloed van de hoogte. Maar juist de invloed van 24 mbar die volgt uit 200 meter hoogteverschil – zie de al genoemde plaatsen in Limburg – die volgens de huidige formulering onder art. B1.3.5.1.1 wordt aangehouden, wordt genihileerd door de Raad.

60 Meter hoogte lijkt onbelangrijk maar 16 meter is plotseling wèl belangrijk.

Het is niet te verdedigen waarom een Autoriteit die Consumenten op de gasMarkt moet beschermen, een bepaling buiten werking wil stellen die voorkomt dat alleen al door hoogte-invloed die lokaal exact bekend is, 2,4 % te veel gas wordt gemeten. *De factoren bij de afweging heeft de Raad niet bekend gemaakt,*

2.9. Verder wordt op deze manier een standaard gecreëerd waardoor de verwarring nog meer toeneemt. Immers wordt dan gesteld dat de standaard calorische waarde in een volume bij 1013,25 mbar wordt uitgedrukt maar bij de correctie wordt dan plotseling 1,055 bar gehanteerd. Gelet op de wens van de Raad om de jaarfactuur begrijpelijk te maken, lijkt dit meer een poging om de Raad belachelijk te maken. Gelet op de tijd van de publicatie van dit ontwerp, is het als een slechte 1-aprilgrap te beschouwen. Toepassing ervan in deze context moet worden afgewezen. Opgemerkt wordt dat de calorische waarde bij 1013,25 mbar wordt opgegeven en dan nu een gemeten volume bij 1015,5. Voor een gasbedrijf is de correctie eenvoudig maar voor een consument te moeilijk.

Opmerking: Indien het als een aanloopje naar de drukcorrectie onder invloed van hoogte t.o.v. NAP wordt beschouwd, kan het haalbaar zijn, mits dan staffeling van die waarde 1,0155 t.o.v. hoogte plaats vindt.

2.10. In <randnummer 51> spreekt de Raad zich uit voor herziening van art B1.3.5.1 Meetvoorwaarden Gas-RNB omdat er ook gasmeters boven de 50 metergrens zijn geplaatst. Consumentenbond/Bakker heeft al Zuid Limburg als voorbeeld genoemd en speciaal Vijlen als afschrikwekkend voorbeeld. De gezamenlijke netbeheerders willen juist die hoogtebepaling abandonneren. Indien zij daarbij blijven, zal die wens met aantallen meter en hoogte moeten worden onderbouwd. Mede gelet op de hoogtebepaling die in Duitsland en Oostenrijk geldt, lijkt die wens van de netbeheerders onhaalbaar. Het is tevens wenselijk dat de netbeheerders en NEDU ook opgeven hoe de regeling m.b.t. hoogte in Zwitserland, Frankrijk en Engeland is.

In dit commentaar rijzen veel op zich kleine afwijkingen. De meeste ervan zorgen voor een te hoge meting. Zo die afwijkingen op zich al toelaatbaar zouden zijn, leidt sommeling ervan tot een ontoelaatbare te hoge waarde.

Zo geeft onjuiste,

- te laag veronderstelde meettemperatuur, een fout van 2 % (nadeel klant);
- hoogte in Zuid Limburg 2,4 % te veel volume (nadeel klant);

Verder kan de gasmeter die aan de herijk-eisen voldoet, IJkwet, toch 4 % teveel aanwijzen.

Zie hiertoe bijvoorbeeld KIWA-Gastec Praktische Meettechniek, H4VT 2011, cursus Hogere Gastechiek, dia 9. Juist de toepassing van CV-ketels die op deellast draaien i.v.m. energiebesparing, zorgt ervoor dat de gasmeter altijd te veel aanwijst.

Dat betekent dat bij een kleinverbruiker $2 + 2,4 + 4 = 8,4 \%$ te veel gas kan worden gemeten op basis van de toegestane omstandigheden zonder dat op de drie genoemde deelaspecten een ontoelaatbare afwijking optreedt. Is er dan nog sprake van consumentenbescherming?

Vandaar het al in een voorgaande reactie gegeven advies om méér naar de Duitse regelgeving te kijken en te handelen.

Let wel: in Duitsland was die hoogte-eis alsmede de 15°C -eis sinds begin negentiger jaren van kracht. Nederland loopt al vele jaren achter, ten nadele van tienduizenden afnemers.

Van belang is de eis die ex “Meetvoorwaarden” is gesteld aan de nauwkeurigheid van de meetinrichting. Daar een nieuwe gasmeter op de eerste dag na ingebruikneming al het predicaat “In gebruik zijn” draagt, is voor onderstaand artikel gekozen.

Meetvoorwaarden gas-RNB

4.1.3.3 De maximaal toelaatbare afwijking van een in gebruik zijnde meetinrichting overschrijdt de in onderstaande tabel genoemde waarden van de maximaal toelaatbare afwijking niet. [F, L]

Verbruikscategorie	Volumemeting		Capaciteitsmeting	
	$Q_{\min} - 0,2 Q_{\max}$	$0,2 Q_{\max} - Q_{\max}$	$Q_{\min} - 0,5 Q_{\max}$	$0,5 Q_{\max} - Q_{\max}$
$< 40 \text{ m}^3(\text{n})/\text{h}$	7,7 %	6,3 %	n.v.t.	n.v.t.

meetinrichting het gehele samenstel van apparatuur dat ten minste tot doel heeft het uitgewisselde gas te meten [M]

*Het is duidelijk dat bij het voldoen aan de afzonderlijke eisen m.b.t. temperatuur, gasdruk en miswijzing gasmeter de toelaatbare afwijking van de meetinrichting al ruimschoots is overschreden. Deze situatie laat de Raad al jaren toe zonder dat actie is ondernomen. Let wel: de situatie wordt nog als te gunstig omschreven. Gewezen wordt op verschillende jaarverslagen van de verantwoordelijke voor de “Meterpool”; dat is de instantie die verantwoordelijk is voor en jaarlijks in een openbaar rapport aan de minister rapporteert over de controle van in gebruik zijnde gasmeters. Regelmatig rapporteert Verispect dat i.v.m. de introductie van de “slimme meter” dat meters niet zijn vervangen terwijl zulks wél had moeten worden gedaan. **Kom sneller met de verplichting tot installatie van de TC-meter c.a.***

*Afzonderlijk is een collage van Verispect jaarverslagen m.b.t. herkeur gasmeters kleinverbruik 2008, 2011 en 2012 aangehecht; het bleek niet mogelijk die in rood te printen. Gelet op de tijdsduur van 5 jaar tussen twee controles van dezelfde populatie lijkt het dat een populatie gemiddeld 2,5 jaar in het net staat voordat afkeuring nodig blijkt. Daarna staat de meter nog ca één jaar in het net alvorens uitwisseling plaats vindt.. **Derhalve wordt een niet aan de eisen beantwoordende meter gemiddeld 3,5 jaar nog gebruikt.** Als niet-directbetrokkene bij de Meterpool is het mij niet doenlijk de grenzen te bepalen van de tijdsperiode van foutieve aanwijzing.*

Verispect merkt in het jaarverslag 2012 op “De achterstand is afgenomen met 1.119 meters, maar blijft fors”.

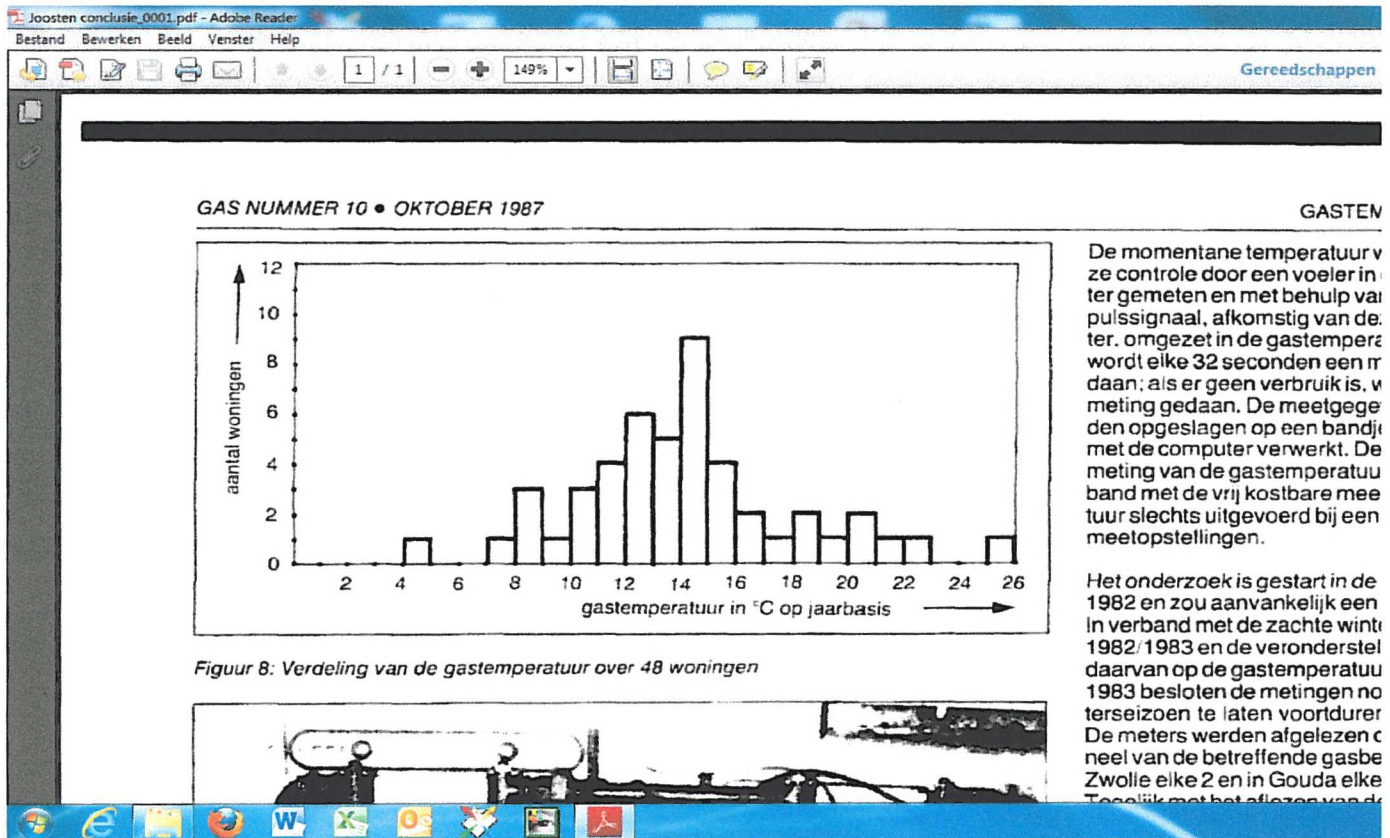
De vraag rijst daarom op welke gronden de Raad de afweging maakt om niet merkbaar toe te zien op juiste gasmeting en facturering.

Algemene opmerking

Gedetailleerder dan het KIWA-Gastecrapport uit 2008 geeft onderstaande grafiek aan dat het veronderstellen van slechts één gastemperatuur tot een onjuist gasvolume leidt en dat het zeer nodig is de ware temperatuur toe te passen, hoe dan ook. Het onderlinge verschil van $25 \text{ minus } 4 = 21^{\circ}\text{C}$ komt overeen met 7 % in gasvolume. De gastemperatuur van 25°C t.o.v. de in 2013 veronderstelde 15°C betekent nog altijd ca 3,5 % in gasvolume waarvoor de betreffende kleinverbruiker te veel betaalt en dat niet als ontsnappingsverlies wordt verwerkt.

Boeiend feitje: Joosten deed dit onderzoek in dienst van VEG-Gasinstituut, de voorloper van het huidige KIWA-Gastec dat in 2008 in opdracht van NMa een temperatuur- onderzoek rapporteerde.

Uit Ir. M. Joosten, "De gastemperatuur bij de meting van het kleinverbruik",
"Het Gas", oktober 1987

Al die jaren heeft een groot deel van de afnemers teveel betaald en een deel veel te veel. Verder wordt er geschermd met de toezegging dat in 2014 wordt begonnen met de uitrol van TC-meters. Vreemd, want in het kader van de "Meterpool" zijn al in 2003, 2004 en 2007 TC-meters afgekeurd die uiteraard al eerder zijn geïnstalleerd. Beter is de toezegging van een datum waarop met de heersende temperatuur moet worden afgerekend. Zie bijlage, "GAS", 1988, t.o. bl. 444, waarin een advertentie van een Nederlandse TC-meter staat. Als in 2020 de TC-meter c.a. is uitgerold, bestaat die meter al minstens 32 jaar. **Weet de Raad dat?**

Al deze vragen en opmerkingen inzake te grote fouten ten nadele van de afnemer beklemtonen de vraag aan de Raad om vaker in detail en cijfermatig een (deel-)besluit te onderbouwen.

Het niet-toepassen van drukinvloed door hoogte leidt tot een boeiende consequentie.

Ex **Meetvoorwaarden Gas-RNB**, art 4.1.3.3 is de maximaal toelaatbare miswijzing van de in gebruik zijnde meetinrichting bij kleinverbruikers 6,3%. Deze is niet ter discussie gesteld in het onderhavige stuk en mag dan als vaststaand worden aangenomen. Als de gasmeter aan de eis van maximale miswijzing voldoet, is, mag hij 4% teveel of te weinig aanwijzen.

Stel in eerste instantie gemiddelde miswijzing gasmeter 0 %. De enige oorzaak voor ontoelaatbare miswijzing is dan de afwijking van de meetinrichting door de veronderstelde gastemperatuur van 15°C. Indien de meetinrichting door temperatuur 6,3 % afwijkt, moet de temperatuur 19°C afwijken, indachtig de vuistregel "elke 3 graden geeft 1% volumeverandering". Dat betekent dat een ontoelaatbare miswijzing pas optreedt als de gastemperatuur meer dan 19°C afwijkt ten opzichte van de standaardtemperatuur van 15°C.

Dat houdt in dat de gastemperatuur mag liggen tussen -4°C en +34°C zonder dat

temperatuurcorrectie noodzakelijk is. Waarom dan nog überhaupt temperatuurcorrectie? Toepassing van slechts gemiddelde waarden zonder dat de consequentie van grenswaarden wordt bekeken, geeft afgrijselijke gevolgen.

Is de miswijzing van de meter juist + 4%, dan mag de temperatuurinvloed 2,3% bedragen; dan is correctie pas nodig als de gastemperatuur hoger is dan 21 °C. Maar deze gasmeter toch worden afgekeurd. In ieder geval zal hij dan niet voldoen aan de eis bij verbruik lager dan 02, Q_{max} .

Dit verschijnsel is te gek voor woorden. Het is niet mogelijk enig advies in dezen te geven, gelet op de al enige keren vermelde verzuchting": Raad, geef eens nader afwegingscriteria.

Wanneer mogen geen nieuwe meters worden geplaatst?

Ex Gasmeteronderzoek Rapportage
Nederlandse Mededingingsautoriteit - 12 / 38 -
2.4 Uitkomsten onderzoek

2.4.1 Metrologisch functioneren balgenmeter

Uit onderzoek naar het metrologisch functioneren van balgenmeters blijkt dat balgenmeters metrologisch gezien naar behoren functioneren. De gemiddelde miswijzing van de in Nederland bij kleinverbruikers in gebruik zijnde balgenmeters ligt tussen -0,17% (bij hoge afname) en +0,92% (bij lage afname). De miswijzing zal gemiddeld licht positief zijn en iets dichterbij de +0,92% liggen dan bij de -0,17%.

Ex "Meetvoorwaarden Gas-RNB", nieuwe meter

4.1.3.2 De maximaal toelaatbare afwijking van een voor de eerste maal in gebruik te nemen meetinrichting overschrijdt de in onderstaande tabel genoemde waarden van de maximaal toelaatbare afwijking niet. [F, L]

Verbruikscategorie	Volumemeting	
	$Q_{min} - 0,2 Q_{max}$	$0,2 Q_{max} - Q_{max}$
< 40 m ³ (n)/h	5,7 %	5,3 %

Veronderstel dat de miswijzing van de nieuwe meter + 0,5 % is in het gebied $0,2 Q_{max} - Q_{max}$. Volgens het KIWA-Gastec-onderzoek dat via NMa en Minister Economische Zaken aan de Tweede Kamer is gerapporteerd, wijst de meter door de temperatuursinvloed 3,25 % teveel aan in de veronderstelling dat de gastemperatuur 7°C bedraagt. Het af te rekenen volume wordt verder bepaald door de gasdruk. Dat is de som van luchtdruk ter plaatse en gas(over-)druk in de gasmeter. Wil een nieuwe meter geplaatst mogen worden, dan mag die druk-invloed niet meer dan $5,3 - 3,25 = 2,05$ % bedragen.

Ten opzichte van de tot nu toe veronderstelde luchtdruk, 1013,25 mbar, mag dan de absolute gasdruk in de meter niet lager zijn dan $1013,25 \times 1,0205 = 1034,0$ mbar.

De gemiddelde luchtdruk op zeeniveau bedraagt volgens het onderhavige conceptvoorstel 1015,5 mbar en daarmee de gasdruk $1015,5 + 28 = 1043,5$ mbar. Er wordt te veel gas gemeten indien de invloed van de hoogte op de gasdruk méér is dan $1043,5 - 1034,0 = 9,5$ mbar. Elke 10 m stijging laat de druk 1,2 mbar dalen; die daling treedt op als de hoogte gelijk is aan $9,5/1,2 \times 10 = 47,5$ meter + NAP.

Dat betekent dat tot nu toe elke nieuwe gasmeter vóór de plaatsing niet aan de eis van de meetinrichting voldoet indien die plaats boven 47,5 meter + NAP ligt. Door plaatsing van die nieuw meter zal de meetinrichting bij voorbaat al niet voldoen.

Volgens de brief van de minister aan de Tweede Kamer mag dan geen nieuwe meter in Maastricht worden geplaatst, daar die stad volgens die brief op 49 m + NAP ligt; heel Zuid Limburg kan dan geen nieuwe meter meer krijgen. Daarmee lijkt de wens om geen hoogtecorrectie toe te passen geheel verklaard; maar is dan sprake van eerlijkheid in de handel?
